

RAPPORTAGE

Kwantitatief onderzoek naar ouderen en mobiliteit
in de openbare ruimte (Raamplein e.o.)

Inhoudsopgaven

1. Context van de opdracht.....	blz. 3
2. Procesomschrijving.....	blz. 4
3. Data interpreteren.....	blz. 5
4. Planning in Blok 4.....	blz. 7
5. Aanvullende bronnen.....	blz. 8
Literatuurlijst.....	blz. 9

1. Context van de opdracht

De opdrachtgever is de ouderenadviesraad van Amsterdam en het contactpersoon voor het onderzoek was Joke van Unen. De ouderenadviesraad heeft het onderzoek gestuurd door trekkers in te stellen. Elke buurt in Amsterdam kreeg een trekker toebedeeld die de groepen kon helpen met het plannen en uitvoeren van het onderzoek.

Amsterdam noemt zichzelf sinds 2015 een Age-Friendly City. Age-friendly City richt zich op het actief ouder worden, wat betreft gezondheid, participatie en veiligheid. Het gaat om de kwaliteit van leven. Nu is de vraag of je daadwerkelijk een goed bestaan kan leiden in Amsterdam voor elke leeftijdscategorie, dat is in ieder geval wel het doel. Age-Friendly City is een concept van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), een organisatie van de VN. De vraag of ouderen wel een goed bestaan in Amsterdam kunnen leiden kan worden getypeerd als een ongetemd politiek probleem. Door Bekkers ook wel wicked problems genoemd. Bekkers zegt dat bij wicked problems er geen overeenstemming is over de mate waarin iets een probleem is en er niet genoeg wetenschappelijke kennis beschikbaar is om een beargumenteerde en theoretisch onderbouwde aanpak te voeren als een oplossing (Bekkers, 2012).

Het probleem wat door de ouderenadviesraad is geschetst is een ontwikkeling in de samenleving waarin ouderen soms vergeten worden. Hierin werden voorbeelden genoemd, bijvoorbeeld dat de stoeltjes voor mensen die slecht ter been waren in de trams werden verwijderd. En dat er een metrostation werd weggehaald dat voor een verzorgingstehuis gelegen lag. Alleen initiatieven die laten zien dat ouderen af en toe vergeten worden mee te nemen in de samenleving.

Het doel voor de eerstejaars bestuurskunde studenten van de hogeschool van Amsterdam is het informatie inwinnen van ouderen en hierdoor bijdragen aan het grote onderzoek. Dit hebben wij gedaan door enquêtes af te nemen bij de ouderen in de omgeving van de makroon en het Claverhuis. De reden waarom er voor de enquêtes gekozen is. Is dat ouderen op deze manier kort en bondig hun mening over de voorzieningen en de leefbaarheid van hun woonomgeving kunnen geven.

2. Procesbeschrijving

Een procesbeschrijving wordt toegelicht hoe wij de opdracht onder handen hebben genomen. Als groep dienden wij, conform de afspraak met de opdrachtgever, 150 enquêtes bij de aangewezen populatie af te nemen. Dit kwam neer op 30 enquêtes per persoon in de groep. Uiteindelijk zijn er binnen de groep twee locaties in de omgeving rond de Makroon gekozen waar de enquêtes zouden worden afgenomen.

1. De Makroon zelf.

In de Makroon zelf zijn wij onder begeleiding van Joke (onze trekker) ouderen in de gezelligheidsruimte gaan enquêteren. Dit proces duurde relatief kort, omdat de ouderen allemaal bij elkaar waren, en wij niet hoefden te zoeken. Wij waren daar een aantal keer rond half 12 aanwezig, aangezien het 'koffie uurtje' van de ouderen om 11 uur begon. Dan werd door een van ons de aandacht gevraagd of de ouderen een moment hadden voor de enquête.

2. Het Claverhuis (buurthuis) en omgeving (voornamelijk voor de Albert Heijn).

Dit bleef beperkt tot de Elandsgracht zelf.

In het Claverhuis worden veel cursussen aangeboden voor 55-plussers, zoals yoga. Daarom zijn er ook veel ouderen te vinden. Van de medewerker daar mochten wij enquêtes bij hen afnemen, waar wij veelvuldig gebruik van hebben gemaakt. Als bij iedereen in de ruimte dan een enquête was afgenomen, gingen wij naar buiten om daar ons werk voort te zetten. Dit proces duurde gemiddeld langer en het percentage van aangesproken mensen dat ook daadwerkelijk de enquête heeft afgenomen lag hier ook lager. Vaak als wij mensen op straat vroegen of zij een moment hadden, werd ons verteld dat diegene haast had en/of geen zin had om deel te nemen aan de enquête.

Uiteraard zijn er op andere plekken ook enquêtes afgenomen, maar de meeste enquêtes werden op deze locaties afgenomen.

Toen wij uiteindelijk 150 enquêtes hebben weten af te nemen, zijn wij begonnen met invoeren van de enquêtes in SPSS. (SPSS is een programma dat is te vergelijken met Excel). Dit proces is op 6 april afgerond.

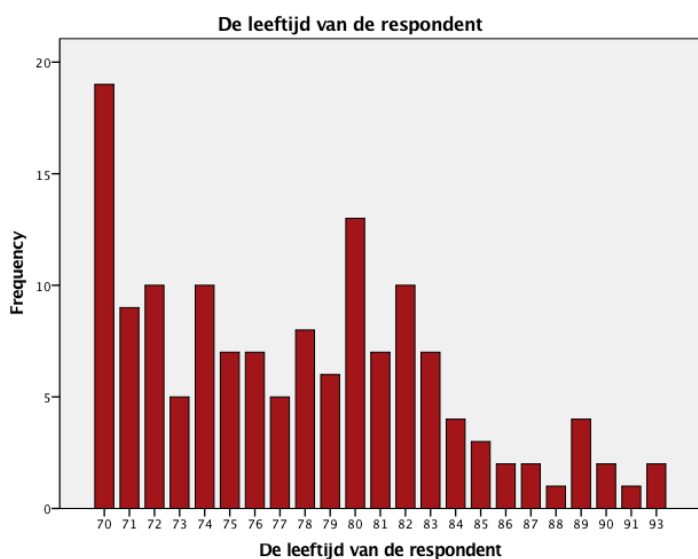
3. Data interpreteren

Wij hebben voor het analyseren van de data gekozen om de vragenlijst te verdelen in zeven verschillende onderdelen.

1. Persoonlijke gegevens

Nadat wij de data hebben ingevoerd in het programma SPSS was te zien dat wij van de leeftijd 70 tot 91 jaar ouderen hebben gesproken. Na de leeftijd van 83 jaar zien wij een sterke daling. Dit valt te verklaren door het feit dat de leeftijdsverwachting van mensen op dit moment 80 jaar is (CBS, 2016).

Uit de gegevens bleek ook dat wij aanzienlijk meer vrouwen hebben ondervraagd. 96 van de respondenten waren vrouwen en de overige 54 waren mannen. Dit valt te verklaren doordat de levensverwachting van vrouwen hoger is dan die van mannen (CBS, 2016).

2. Zelfstandigheid

Tijdens het afnemen van de enquête kwamen we er al snel achter dat als iemand zelfstandig kan voorzien in zijn/haar dagelijkse behoeften dat de vragen die daarna volgen over zelfstandigheid op dezelfde manier worden beantwoord. Dit valt te verklaren door het feit dat wij gemiddeld veel mensen op straat hebben aangesproken die al zelfstandig bezig waren. Denk hierbij aan iemand die zelfstandig boodschappen kan doen kan bijna altijd ook zelfstandig bezoek ontvangen, wandelen, bezoek aan de dokter afleggen. Het viel ons op dat veel mensen al lange tijd in deze buurt wonen en tevreden zijn met hun huidige woning. De meeste mensen die woonachtig zijn in de Makroon, woonde al in de omgeving van het Raamplein, maar zijn in de Makroon gaan wonen als voorzorgsmaatregel.

3. Zorgen

Wat in grote aantallen naar voren kwam was het feit dat veel mensen zich zorgen maken over de drukte en de vele toeristen in de buurt. Zorgen over de mobiliteit houden verband met de drukte in de buurt. Zo durven ouderen niet meer te fietsen in de stad door de sterk stijgende verkeersdruk en toeristenstromen. We kunnen stellen dat van alle 150 respondenten niemand zich zorgen maakt over het rondkomen in hun budget, daarnaast hebben de ouderen ook geen zorgen over contact met familie/kinderen.

Wat ons verder opviel was dat als iemand zich geen zorgen maakten over 'schoonmaken' diegene zich ook geen zorgen maakten over: 'onderhouden woning' en 'aanpassingen woning'.

4. Verandering

Oudere tussen de 70 en 75, hadden vaak weinig behoeften aan verandering in de buurt. Mensen in de Makroon waren het unaniem eens over dat de tramhalte op het Raamplein moet terugkomen. Dit zou hun mobiliteit verbeteren. Daarnaast waren er erg veel mensen uit de Makroon die heel graag een supermarkt dicht bij huis zouden willen. De Supermarkt nu is net te ver.

5. Buitenruimte en bebouwing

Alle respondenten gaven aan zich veilig te voelen in hun woonomgeving. Ook gaven ze aan er voldoende mogelijkheid is om te wandelen. Hierdoor gaan de meeste ouderen elke dag naar buiten, als dit niet het geval is, is hier meestal ook geen behoefte aan.

6. Vervoer

De meeste mensen lopen veel en hebben bewust afstand gedaan van de fiets door de te grote drukte in de stad. Veel mensen geven daarom ook aan dat ze minder groot verkeer (vrachtwagens) op de straat zouden willen hebben en minder toeristen die ongecontroleerd door de stad fietsen. Het meest gebruikte vervoersmiddel is openbaar vervoer. Buiten dat hebben niet veel mensen een eigen auto, scooter of bromfiets. De ouderen die stadsmobiel gebruiken zijn er over het algemeen zeer over te spreken. Ze geven aan dat stadsmobiel heel belangrijk voor hen is.

7. Mobiliteit

Wat ons voornamelijk opvalt rondom de mobiliteit is dat veel ouderen de fiets bewust niet meer gebruiken vanuit veiligheidsoverwegingen. Daarnaast viel het op dat veel haltes van het openbaar vervoer op loopafstand zijn, maar dat veel mensen, voornamelijk uit de Makroon, toch de tramhalte op het Raamplein terug willen.

4. Planning in blok 4

Wij willen met de volgende mensen nog dieper in gesprek gaan om de interpretatie van de data steviger te onderbouwen.

- Irene (dit is een actieve bewoonster van de Makroon)

Irene Waggie is een hele actieve bewoonster in de Makroon. Ze kent veel mensen en heeft een idee wat er speelt bij de ouderen. Irene helpt bij de Makaron Club. Hierdoor komt zij in contact veel verschillende bewoners. Wij denken dat zij ons kan helpen met meer informatie krijgen over de algemene bevindingen van de enquêtes.

- De GVB

Wij willen de GVB spreken over het weghalen en verplaatsen van de tramhalte rondom de Makroon en het Raamplein. Door middel van dit gesprek willen wij meer kennis krijgen over de achterliggende reden dat deze tramhalte weg is gehaald en praten over de mogelijkheden om de tramhalte eventueel weer terug te krijgen. Verder willen wij de GVB inlichten over het aantal ouderen die last heeft van de verplaatsing van de tramhalte. Wij denken dat de GVB ons kan helpen beter inzicht te krijgen over de mobiliteit wat betreft openbaar vervoer in de stad.

- De gemeente Amsterdam

Wij willen graag iemand spreken over het toerismebeleid in Amsterdam, omdat veel bewoners hebben aangegeven last te hebben van de toenemende toeristenstroom in het centrum van Amsterdam. Deze bewoners geven aan dat ze niet meer fietsen of alleen over straat gaan, omdat ze bang zijn aangereden te worden door groepen toeristen. Omdat dit punt vaak naar voren kwam tijdens het afnemen van onze enquêtes willen wij iemand spreken die verstand heeft over dit toerismebeleid. Hiermee hopen wij een beter beeld te krijgen over mogelijke oplossingen.

- Amstelring

De amstelring is de organisatie die gaat over het woningcomplex de Makroon in de buurt. Voordat de Makroon werd gebouwd heeft de Amstelring beloftes gedaan over wat er in de Makroon qua winkels en andere voorzieningen zou komen. Zij zouden hebben gezegd een supermarkt te plaatsen in de Makroon maar dit is naderhand niet gebeurd. Veel ouderen hebben hier nu last van en kunnen met moeite boodschappen halen bij de dichtstbijzijnde supermarkt.

Wij willen door middel van een gesprek met de Amstelring erachter komen waarom deze supermarkt hier niet is gekomen en of zij zich bewust zijn de problemen die het oplevert voor de ouderen in de Makroon.

5. Aanvullende bronnen

- Toerisme

Onze aanvullende bron gaat over het toerismebeleid in de metropoolregio Amsterdam van 2015 tot en met 2016. Deze bron komt van pas omdat we op deze manier de juiste vragen kunnen stellen aan onze gemeentemedewerker over het toerismebeleid in Amsterdam.

- Amstelring

Om in Contact te komen met de Amstelring is het handig om de site van hen te gebruiken. Verder kunnen wij hier informatie vandaan halen over de Makroon en het plan om de Makroon te bouwen.

Literatuurlijst

CBS. (2016). Overledenen. Geraadpleegd van

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=37979NED&D1=28-29&D2=a&HDR=T&STB=G1&VW=T>

Amstelring. (2016). De Makroon. Geraadpleegd van

<https://www.amstelring.nl/home>

toerismebeleid in de metropoolregio Amsterdam

http://www.ois.amsterdam.nl/pdf/2017_toerisme%20mra%202015%202016.pdf